

HZ. MUHAMMED (a.s) ve ÖRNEK DAVRANIŞLARI (1)¹

Prof.Dr. Mehmet Zeki AYDIN²

İslâm peygamberi Hz. Muhammed, Müslümanlar için bir örnektir. Bununla ilgili Kur'anı Kerim'de Yüce Allah şöyle buyuruyor: “Andolsun, sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah'ın Resûlü'nde güzel bir örnek vardır.”³

Hiz. Muhammed, ailesi içerisindeki davranışlarıyla, tüm aile bireyelerine örnek olmuştur. Onun ailesine karşı davranışları, bize de aile hayatımızda nasıl davranacağımız konusunda örnek oluşturmaktadır.

Peygamberimiz, aile bireyelerini çok severdi. Örneğin, o kendisi küçükken ölmüş olan annesini hiçbir zaman unutmamış ve sürekli mezarını ziyaret etmiştir. Peygamberimiz, amcalarını, özellikle de Ebu Talip'i çok severdi. Onu kıracak bir davranış yapmaz, ona devamlı yardımcı olmaya çalışırdı.

Peygamberimiz, ilk eşi Hz. Hatice'yi çok severdi. Kendisine ilk vahiy geldiğinde heyecan içinde eşi Hz. Hatice'nin yanına koşmuştu. Hz. Hatice, ona moral ve destek vermiş ve ilk Müslüman olmuştu. Onlar, 25 yıl evli kaldılar ve çocukları oldu. Mutlu bir aile hayatı sürdürdüler. Hz. Hatice'nin ölümünden sonra da peygamberimiz, onu daima iyilikle anmıştır.

Aile, sevgi üzerine kurulur. Sevgi olmadan, mutluluk olmaz. Peygamberimiz, aile bireyleriyle kavga etmemiş veya onlarla tartışmamıştır. Çünkü o, aile bireyelerini sever ve onlara değer verirdi. O, çok iyi bir aile reisi, şefkatli ve hoşgörülü bir babaydı.

Hiz. Peygamber, aile bireyleri ile her zaman uyumlu olmuş, onların düşüncelerine önem vermiştir. Sık sık, hanımlara ve çocuklara nazik davranmak gerektiğini söylemiştir.

Peygamberimiz, çocuklarıyla da yakından ilgilenir, onlara olan sevgisini her fırsatta gösterirdi. Oğlu İbrahim, Medine'nin kenar semtinde oturan bir sütannenin yanında kalırdı. Peygamberimiz onun yanına gider, onu kucaklar, öper, koklar ve geri dönerdi. En küçük çocuğu Fatma'ydı. Fatma'yı gördüğü zaman onu sevgiyle karşılar ve alnından öperdi. Sonra da ellerinden tutup yanına oturturdu.

Torunları Hasan ve Hüseyin'i de çok severdi. Torunları, onun sırtına çıkarak binek oyunu oynarlardı. Peygamberimiz, onları omuzlarına alarak gezdirirdi. Bir gün Sevgili Peygamberimiz, namaz kılariken secdeye yatmış ve torunlarından biri gelip sırtına binmişti.

¹ Bu yazı, **Hepbahar** Dergisi, Yıl:2, sayı:4, Sivas Şubat 2008, ss.14-15'de yayımlanmıştır.

"Hz. Muhammed'in Ailesi İçindeki Örnek Davranışları", TRT radyolarında yapılan konuşma metni.

² mzekiaydin@mynet.com www.mehmetzekiaydin.com

³ Ahzab suresi, 21.

Torunu sırtından kalkana kadar peygamberimiz secdeden kalkmamıştı.⁴ Bu örnekler, bize peygamberimizin, aile bireylerine sonsuz sevgi, ilgi ve şefkat gösterdiğini açıklamaktadır.

Bir aile içerisinde, bireyler birbirlerine yardımcı olurlar. Örnek bir insan olarak Hz. Peygamber de ev işlerine yardımcı olmaktan hoşlanırdı. Ev halkı ve arkadaşları onun bütün işlerini yapmaya hazır olduğu hâlde, peygamberimiz bunu istemezdi.

Bir gün birisi, Hz. Ayşe'ye, peygamberimizin işlerinde neler yaptığını sordu. Hz. Ayşe, onun bizzat ev işleriyle meşgul olduğunu söyledi. Peygamberimiz, elbiselerini yamar, evi süpürür, keçileri sağlar, çarşıdan alışveriş yapar, ayakkabılarını ve delik su kaplarını tamir ederdi. Develeri bağlar, onların yemlerini verirdi. Ev işlerine yardım ederdi. Arkadaşlarının da bu konuda kendisini örnek almalarını isterdi.⁵

Peygamberimiz, tüm insanlar gibi ara sıra şaka yapardı. Ancak o, şakalarında aşırıya kaçmazdı. Çevresindeki insanların gönlünü hoş edici şakalar yapardı. Sık sık etrafındaki insanlarla şakalaşır ve gülerdi. Arkadaşlarından Abdullah bin Haris, Peygamberimizden daha hoş ve güler yüzlü bir kimseyi görmediğini söylemiştir.⁶

Peygamberimiz, şaka yapmayı seven ve neşeli bir kişi olmakla birlikte, şakalarında yalan ve yanlış söz bulunmamasına özen gösterirdi. Şakalarında başkalarını kırmamaya, doğru sözler kullanmaya dikkat ederdi.

Peygamberimizin kibar şakalarıyla ilgili birçok örnek vardır. Bir defasında yaşlı bir hanım, Peygamberimizden cennete girmesi için dua etmesini istemişti. Peygamberimizin, "*Hiçbir yaşlı kadın cennete gidemeyecektir.*" demesi üzerine kadın üzülmeye ağlamaya başlamıştır. Peygamberimiz gülümseyerek "*Cennete girecek herkesin otuz yaşında* " olacağını söylemişlerdir.⁷

Anne babanın çocukları arasında ayırım yapması, aile mutluluğunu azaltır. Peygamberimiz de bir baba olarak, aile bireylerine eşit davranmış, aralarında ayırım yapmamıştır. O, herkese hak ettiği değeri verirdi. Aile içinde kimseyi ayıplamaz, küçük düşürmezdi. Yanlış davranışları bile güzellikle çözerdi.

O dönemde, kız çocukları, erkek çocuklarından ayrı tutulurdu. O, erkek çocukların üstün görülme anlayışını yıkmıştır. Peygamberimizin kız ve erkek ayırımı konusunda getirdiği

⁴ Afzalur Rahman, **H. Muhammed Sallallahu Aleyhi Vessellem (Sıret Ansiklopedisi)**, çev.: Yusuf Balcı, İstanbul 1996, c.2, s.262.

⁵ Afzalur Rahman, **H. Muhammed Sallallahu Aleyhi Vessellem (Sıret Ansiklopedisi)**, c.1, s.63.

⁶ Asım Köksal, **İslâm Tarihi**, c.1, s.417.

⁷ Afzalur Rahman, **H. Muhammed Sallallahu Aleyhi Vessellem (Sıret Ansiklopedisi)**, c.1, s.83.

en büyük yenilik, kadınların da mirasçı olmalarıdır. Çünkü o dönemde ölen kişilerin varlıklar sadece erkeklere kalıyordu.

Peygamberimiz, aile bireylerinin eğitime önem vermiştir. Kız erkek demeden tüm çocuklara iyi eğitim vermenin önemi üzerinde durmuştur.

Peygamberimiz, sonradan evlatlık edindiği, Zeyd'i kendi çocuklarından hiç ayrı tutmamıştır. Zeyd'e kendi yediklerinden yedirmiş, giydiğinden giydirmiştir.

Hz. Peygamber, ailede çocuklar arasında ayırım yapmayı kesinlikle uygun görmemiştir. O, şöyle buyurur: “Allah’tan korkun, çocuklarınız arasında adaletli davranın.” Bu konu üzerinde o kadar durmuştur ki, bir defasında şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ki Allah, çocuklarınız arasında öpücüklerinizde de eşit davranmanızı sever.”⁸

Peygamberimizin aile bireyleri arasındaki davranışlarına şu olay çok güzel bir örnektir. Hz. Ali şöyle anlatır: “Hz. Peygamber, bizi ziyaret etmişti. Yanımızda geceledi. Hasan ve Hüseyin de uyuyorlardı. Bir ara Hasan, su istedi. Derhâl kalkan Hz. Peygamber, su kabından su aldı. Çocuğa vermek için getirmişti ki, o sırada uyanmış olan Hüseyin, hemen bardağı alıp su içmek istedi. Hz. Peygamber, ona vermeyip önce Hasan’a verdi. Bunun üzerine, Fatma dayanamayarak, Hasan’ı Hüseyin’den çok seviyorsun, deyince, hayır ilk defa o istedi, cevabını verdi.”⁹

Peygamberimizin çocuklarına, torunlarına, hanımlarına karşı güzel davranışları bizlere de örnek olmalıdır.

⁸ Lütfi Şentürk ve Seyfettin Yazıcı, **Diyanet İslâm İlmihâli**, Ankara 1998, s.554.

⁹ İbrahim Canan, **Hz. Peygamberin Sünnetinde Terbiye**, s.176-177.